

Др Томица Делибашић,
саветник у Прекршајном апелационом суду, Београд

**ЗАСТАРЕЛОСТ ГОЊЕЊА
НАКОН ПРАВНОСНАЖНОСТИ ПРЕСУДЕ***
КОМЕНТАР СУДСКЕ ОДЛУКЕ

Овде је реч о анализи пресуде Врховног касационог суда Кзз Пр 8/2015 од 02. 04. 2015. године којом је усвајањем захтева за заштиту законитости преиначено правноснажно решење о прекршају МУП ПУ у Ужицу Пр. бр. 409/13 од 10. 12. 2014. године и пресуда Прекршајног апелационог суда, Одељења у Крагујевцу Пржу. 9887/14 од 16. 01. 2015. године, тако што се прекршајни поступак против окривљеног обуставља, при том констатујући повреду поступка које су разлог за укидање правноснажне пресуде, али да је „након доношења правноснажне другостепене пресуде наступила апсолутна застарелост прекршајног гоњења”, па да је укидање правноснажне одлуке беспредметно. Зато се не врши укидање већ преиначење правноснажне пресуде, због застарелости гоњења.

У правној традицији и досадашњој пракси бројних судских инстанци, укључујући бивши Савезни суд и Врховни суд Србије, произлазило је неспорним да застарелост гоњења тече до правноснажности, па да би поново почела тећи, потребно је укинути ту правноснажну пресуду, како би застарелост почела поново тећи, када се у даљем току поступка поново поставља питање застарелости. Ово за случај постојања битних повреда поступка или закона, које су разлог укидања правноснажне одлуке. Једино ако је застарелост наступила пре правноснажности, па суд који је донео

* Рад примљен 6. 5. 2015. године.

такву оспоравану одлуку то није констатовао и тиме је погрешно применио закон, стичу се услови за преиначење правноснажне одлуке. Дакле, ово питање није исто тумачено када се поставља пред судом код доношења другостепене одлуке, као и по ванредном правном леку, односно при разматрању овог питања након правноснажности. Зато је потребна анализа питања застарелости и њеног тока, значаја правноснажности у вези са тим, односно анализа правних ставова исказаних у цитираној пресуди Врховног касационог суда. Наиме, може се поставити питање да ли се поводом овог питања зачиње нова судска пракса и колико је то основано и по закону могуће.

У конкретном случају ради се о прекршају из чл. 333. ст. 1. т. 29. Закона о безбедности саобраћаја на путевима, учињеног 28. 01. 2013. године, при чему је првостепено решење о прекршају донето 10. 12. 2014. године, а другостепена пресуда 16. 01. 2015. године, дакле пре наступања апсолутне застарелости, која је могла наступити 28. 01. 2015. године, да није пре тога донета правноснажна одлука. Супротно томе, у цитираној пресуди се констатује да је 28. 01. 2015. године ипак наступила апсолутна застарелост, при чему се изричито каже да је застара наступила „након доношења правноснажне другостепене одлуке”, а правноснажна одлука се претходно не укида.

Врховни касациони суд у цитираној пресуди Кзз Пр. 8/2015 од 02. 04. 2015. године, коју доноси петорно веће, наводи следеће:

„Основано Републички јавни тужилац у захтеву за заштиту законитости истиче да је изрека првостепеног решења неразумљива, да решење не садржи разлоге о одлучним чињеницама, а разлози који су дати да су нејасни и противуречни садржини исправа у списима предмета, чиме је учињена битна повреда одредаба прекршајног поступка из чл. 234. ст. 1. т. 15. Закона о прекршајима (*Службени гласник РС* бр. 101/05, 116/08 и 111/09; у даљем тексту: раније важећи ЗПР), који се, сходно одредби чл. 340. ст. 1. ЗПР, примењује на прекршајне поступке започете пре почетка примене тог закона (01. 03. 2014. године) до правноснажног окончања поступка, што је овде случај, као и да је иста повреда поступка учињена другостепеном пресудом којом је повређено првостепено решење.

Изреком првостепеног решења окривљени М. Д. оглашен је кривим за прекршај из чл. 333. ст. 1. т. 29. Закона о безбедности саобраћаја на путевима (*Службени гласник РС* бр. 41/09, 53/10, 101/11, 32/13 и 55/14; у даљем тексту: ЗОБС) који прекршај је, према опису радње извршења, учинио тако што је путничко возило означеног регистарског броја паркирао у улици Немањиној у Пожеги, на тротоару.

Међутим, одредбом чл. 333. ст. 1. т. 29. ЗОБС прописано је новчано кажњавање и прекршај лица које поступи супротно одредбама чл. 66. ст. 1. т. 1, 2, 3, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21 и 22, па из изреке побијаног решења, у којој није означена конкретна одредба из чл. 66. ст. 1. ЗОБС која се примењује на инкриминисану радњу окривљеног, није јасно да ли је окривљеном стављено на терет предузимање свих или само неке од радњи обухваћених казненом одредбом чл. 333. ст. 1. т. 29. ЗОБС, односно за који тачно прекршај је окривљени оглашен кривим.

У образложењу првостепеног решења наведено је да је радња окривљеног паркирање возила на тротоару у улици Немањиној у Пожеги. Како је иста описана у изреци, супротна одредби чл. 66. ст. 1. т. 13. ЗОБС, којом је је прописано да возач не сме да заустави или паркира возило на тротоару, осим ако је паркирање дозвољено (регулисано) саобраћајном сигнализацијом и ако на тротоару, када је возило паркирано, остане слободан пролаз за пешаке најмање ширине 1,6 метара, који не сме бити уз ивицу коловоза. Иако из наведене законске одредбе, произлази да није свако паркирање возила на тротоару забрањено, односно да је паркирање дозвољено под одређеним условима, окривљени је оглашен кривим за поступање противно тој законској одредби, са нејасним образложењем да је „без обзира на разлог, паркирање на тротоару забрањено”, из којег, дакле произилази закључак органа управе који је донео првостепено решење да је паркирање на тротоару у сваком случају забрањено.

Поред тога, докази на којима се заснива закључак првостепеног органа управе и другостепеног суда у побијаним одлукама, да се у конкретном случају ради о паркирању возила забрањеном одредбом чл. 66. ст. 1. т. 13. ЗОБС (Записник о извршеној контроли учесника у саобраћају од 18. 02. 2013. године, фотографија лица места), насупротив разлозима у тим одлукама, не садржи податке о свим чињеницама и околностима битним за оцену да ли је окривљени учинио предметни прекршај, конкретно податке о томе да ли на месту догађаја постоји саобраћајна сигнализација која дозвољава паркирање, док у поменутом записнику нема констатације да ли је остављен пролаз за пешаке у захтеваној површини.

На тај начин, побијаним правноснажним одлукама учињена је апсолутно битна повреда одредаба прекршајног поступка истакнута у захтеву за заштиту законитости, чиме су формално испуњени законски услови за укидање побијаног првостепеног решења и другостепене пресуде. Међутим, Врховни касациони суд је нашао да је након доношења правноснажне другостепене пресуде наступила апсолутна застарелост прекршајног гоњења окривљеног М. Д. за прекршај из чл. 331. ст. 1. т. 29. ЗОБС, који је стављен на терет захтевом овлашћеног органа за покретање прекршајног поступка бр 7-904-533/13 од 18. 02. 2013. године и за који је оглашен кривим у поступку. Наиме, одредбом чл. 84. ст. 1.

ЗПР, који се примењује након правноснажног окончања предметног прекршајног поступка, прописано је да се прекршајни поступак не може покренути нити водити ако протекне једна година од дана када је прекршај учињен, а одредбом ст. 7. истог члана, прописано је да покретање и вођење прекршајног поступка застарева у сваком случају када протекне два пута онолико времена колико се по закону тражи за застарелост гоњења, а истоветне одредбе садржане су у раније важећем ЗПР (Чл. 76. ст. 1. и 7). У конкретном случају, према опису захтева за покретање прекршајног поступка, прекршај који је стављен на терет окривљеном М. Д. учињен је 28. 01. 2013. године, што значи да је у смислу чл. 84. ст. 7. у вези са ст. 1. ЗПР наступила апсолутна застарелост прекршајног гоњења окривљеног дана 28. 01. 2015. године. Како је услед околности наступања апсолутне застарелости искључена свака даља радња у правцу прекршајног гоњења окривљеног за наведени прекршај, то је укидање побијаних одлука беспредметно, односно по правилној примени одредаба прекршајног материјалног права (Чл. 265. т. 3. ЗПР) прекршајни поступак против окривљеног за предметни прекршај мора бити обустављен, у смислу чл. 248. ст. 1. т. 6. ЗПР.

Из изнетих разлога, на основу чл. 287. ст. 4. у вези са чл. 248. ст. 1. т. 6. ЗПР, Врховни касациони суд је одлучио као у изреци овог решења.”

Дакле, наведеном пресудом Врховног касационог суда констатују се битне повреде одредаба прекршајног поступка, али се због њих не укида правноснажна пресуда, јер је „укидање побијаних одлука беспредметно”, будући да због застарелости поступак „мора бити обустављен”. Одредбе чл. 265. т. 3. Закона о прекршајима (Повреда материјалног права јер има околности које искључују покретање и вођење прекршајног поступка, нарочито када је наступила застарелост), као и чл. 248. ст. 1. т. 6. истог закона (О доношењу решења о обустави прекршајног поступка када је наступила застарелост за вођење прекршајног поступка) тичу се редовног прекршајног поступка, што значи да би у том поступку требало да се то питање претходно појави као такво, када се такво пропуштање доносиоцу одлуке може ставити на терет и уместо њега одлучити, дакле преиначењем његове одлуке. Питање застарелости, међутим, није се основано постављало у редовном прекршајном поступку, већ се ради, како се у пресуди изричито каже, да је застарелост наступила „након доношења правноснажне другостепене пресуде”. Дакле, није у питању пропуштање доносиоца одлуке, нити његова грешка.

Ово је тешко разумљив резон, јер се не констатује значај правноснажности пре застарелости, када је престала могућност наступања застарелости, па све док постоји правноснажна одлука о застарелости не може бити речи, док се таква одлука не укине по ванредном правном леку. За то

наравно морају постојати законски разлози укидања. Поступање по ванредном правном леку има другачија правила од поступања у редовном поступку до доношења правноснажне одлуке. Није прихватљиво поступање по ванредном правном леку, као да је у питању редован поступак, у коме тек треба донети правноснажну одлуку, односно не правити потребне разлике. Када још није донета правноснажна одлука, а наступи застарелост, неспорно је да треба донети решење о обустави прекршајног поступка по чл. 248. ст. 1. т. 6. Закона о прекршајима, односно ако то пропусти да учини првостепена одлука, ради се о повреди материјалног права из чл. 265. т. 3. Закона о прекршајима, због које повреде ће такву одлуку донети другостепени суд, преиначењем првостепене одлуке. Ако и другостепени суд то пропусти, одлука се може преиначити по ванредном правном леку.

Друга је ситуација ако застарелости није било до доношења правноснажне одлуке. Тада се не може констатовати да је по том питању правноснажна одлука противна закону. Ако има других основа за укидање правноснажне одлуке, од тих основа треба поћи и то повлачи суштину одлуке. Тада није могуће преиначење због застарелости, која тек треба да поново почне да тече, ако претходно није укинута правноснажна одлука и предмет враћен на поновни поступак. Застарелост може да почне да тече тек као последица укидања правноснажне одлуке. Тек након укидања одлуке, због битних повреда поступка, суд коме је предмет упућен на поновни поступак треба и једино он може констатовати застарелост. Није законски могућа „пречица” у виду констатовања беспредметности укидања правноснажне одлуке. Бар нама се то чини правно немогућим. Правноснажна одлука се, дакле, мора укинути, ако су констатоване битне повреде поступка. То је независно од тога да ли ће се у даљем поступку констатовати застарелост. Тиме се одлука о укидању не може ни руководити, већ је то ствар даљег поступка, независно од тога што ће се одмах након укидања констатовати застарелост.

Контрадикторно се у цитираној пресуду констатује да се након правноснажно окончаног прекршајног поступка питање застарелости цени по чл. 84. ст. 1. Закона о прекршајима (*Службени гласник РС*, бр. 65/2013), имајући у виду и одредбе чл. 248. ст. 1. т. 6. и чл. 265. т. 3. истог закона, ако је поступак био правноснажно окончан по Закону о прекршајима (*Службени гласник РС*, бр. 101/2005, 116/2008 и 111/2009), дакле ранијем закону, и питање застарелости се није постављало по чл. 76. тог ранијег закона, нити је било основа за доношење решења о обустави поступка по чл. 216. ст. 1. т. 6. тог закона. Наиме, застарелост није ни наступила по том закону, по ком је поступак окончан и донета правноснажна пресуда.

Према наведеном, правноснажна другостепена одлука је донета 16. 01. 2015. године, а застарелост о којој се говори је наводно наступила

након тога дана 28. 01. 2015. године, што је нелогичност и не може се ставити на терет другостепеном суду да није водио рачуна о застарелости, ако она није била наступила у време доношења одлуке. Логичније је да само у случају да је другостепени суд пропустио да констатује застарелост, могла би бити због тог разлога преиначена његова пресуда у поступку по ванредном правном леку. Друга логика је исказана у цитираној пресуди, то смо видели.

На начин наведен у цитираној пресуди Врховног касационог суда Кзз Пр 8/2015 од 02. 04. 2015. године, када тај суд констатује битне повреде поступка и налази беспредметним укидање правноснажне одлуке због тих повреда, позивајући се на застарелост, овај суд не поступа у другим случајевима, бар то раније није увек било тако и таквих примера има.

Тако, на пример, Врховни касациони суд пресудом Прзз 51/2013 од 30. 05. 2014. године уважава захтев за заштиту законитости и укида пресуду Вишег прекршајног суда у Београду, Одељења у Крагујевцу 106 Прж. 17963/13 од 12. 09. 2013. године и пресуду Прекршајног суда у Крушевцу, Одељења у Брусу, 11 Пр. бр. 8078/11 од 27. 06. 2013. године, па се предмет враћа Прекршајном суду у Крушевцу, Одељење у Брусу на поновно одлучивање, због констатованих битних повреда поступка, а радило се о прекршају из чл. 331. ст. 1. т. 80. Закона о безбедности саобраћаја на путевима, како се наводи учињеног 24. 11. 2011. године, па се у време доношења пресуде по захтеву за заштиту законитости (30. 05. 2014. године) могло поставити питање застарелости, која би наступила 24. 11. 2013. године. О застарелости се у овој пресуду Врховног касационог суда не говори, а њу ће констатовати суд коме је предмет враћен на поновни поступак, јер у противном чини повреду закона. Ово сматрамо једино логичним редом ствари, а не како се наводи у раније цитираној пресуди суда Кзз Пр 8/2015 од 02. 04. 2015. године.

Уставни суд такође када усваја уставну жалбу и утврђује повреду права на правично суђење, па поништава правноснажну пресуду, не руководи се питањем застарелости које ће се поставити након тог поништења и доставе предмета надлежном суду. Тако Уставни суд одлуком Уж-2105/2011 од 17. 10. 2014. године усваја уставну жалбу и констатујући повреду права на правично суђење, поништава пресуду Вишег прекршајног суда у Београду – Одељење суда у Новом Саду Прж. 24788/10 од 18. 03. 2011. године, одређујући да се донесе нова одлука по жалби. Радило се по прекршају из чл. 332. ст. 3. у вези са чл. 334. ст. 1. т. 1. Царинског закона, који застарева у апсолутном року од шест година, а прекршај је како се наводи, учињен прибављањем моторног возила октобра 2005. године, којим је окривљени управљао све до 2. марта 2007. године, када му је возило одузето, па се на-

кон ове одлуке Уставног суда донете 17. 10. 2014. године свакако поставља питање застарелости (која би наступила 2. марта 2013. године). Међутим, питање застарелости се не би постављало да правноснажна одлука није поништена. Наравно, Уставни суд се бави разлозима поништења, а не и питањем застарелости, које наступа као последица његове одлуке.

Да није било поништења правноснажне одлуке, не би било ни новог поступка нити застарелости која ће се у том поступку појавити, због новог тока застарелости, који ток је био завршен са правноснажношћу. Поништење, односно укидање правноснажне одлуке је претходно питање да се у настављеном поступку опет постави питање застарелости. Зато није могуће мимоилазити значај правноснажности за природу даљих одлука, јер се правноснажна одлука претходно мора оспорити и донети одговарајућа одлука која ту одлуку поништава, да би дошло до даљег тока застарелости.

*

* *

У судској пракси се поставља још једно питање као спорно, иако само у усамљеним одлукама, будући да карактер застарелости и њеног тока није споран, ни правнотеоријски нити са практичног аспекта. Ради се о карактеру прекида поступка након његовог покретања и у току његовог вођења. Иако није спорно да се релативни рок застарелости односи на могућност покретања поступка, као и ток застарелости током поступка имајући у виду прекиде, некада се то оспорава, сматрајући да у току вођења поступка застарелост не може наступити све до апсолутне застарелости. Такав, очито погрешан став, заснива се на граматичком, и то уско граматичком¹ тумачењу формулације чл. 76. ст. 1. Закона о прекршајима (*Службени гласник РС*, бр. 101/2005, 116/2008 и 111/2009), где се каже: „Прекршајни поступак се не може покренути ако протекне једна година од дана када је прекршај учињен.” Дакле, има се у виду само покретање поступка, а занемарује се значај одредбе ст. 3. истог члана која каже: „Застаревање се прекида сваком процесном радњом надлежног органа која се предузима ради гоњења учиниоца прекршаја.” Овде се говори о застарелости гоњења, која је једнака застарелости покретања поступка. И не само то, већ се у ст. 4. изричито наводи значај овог прекида: „После сваког прекида застаревање почиње поново да тече.” Ако је са сваким

¹ О погрешности таквог граматичког тумачења члана 40. некадашњег Основног закона о прекршајима, те да треба имати у виду не само предузимање већ и настављање поступка, писао је још Стјепан Поточки: Неколико спорних питања код установе застарјелости гоњења у административно-казненом поступку, *Наша законитост*, 1953, бр. 6–7, 364.

прекидом застара почела поново тећи, па се у року од једне године не предузме ниједна радња у поступку, наступа застара, логичким тумачењем ових одредби у међусобној вези, дакле ст. 3. и 4. у вези са ст. 1. цитираног члана. Не види се други логички значај прекида, јер шта ако се у даљем току релативне застаре не предузме ниједна радња гоњења у року релативне застарелости, а није наступила апсолутна застарелост. Иако није наступила апсолутна, тада је наступила релативна застарелост. У противном овакво прописивање прекида застаре не би имало смисла, постојала би само застарелост покретања и апсолутна застарелост, прописана у ст. 7. наведеног члана: „Прекршајно гоњење застарева у сваком случају када протекне два пута онолико времена колико се по закону тражи за застарелост гоњења.” Довољно би било, по тој логици, прописати застарелост покретања поступка и апсолутну застарелост, али законски није тако. Поступак има своју динамичку логику и значајни су прекиди поступка. Код постојања прекида, и када не би било ограничења тзв. апсолутне застаре, застарелост не би никада могла наступити. Отуда логика апсолутне застарелости. Апсолутна застарелост је ту да ограничи значај и дејство релативне, док релативна застарелост прекидима не утиче на апсолутну која наступа „у сваком случају” по протеклу одређеног рока, а узима се да је то двоструко време релативне застарелости. Рок релативне застарелости се мора пре свега тицати покретања поступка, а исти рок се везује и за прекиде застарелости и непредузимање радњи у току вођења поступка, када такође настаје застара.

Застарелост је увек застарелост, било да се ради о покретању поступка или наступи због непредузимања радњи током поступка, или се ради о апсолутној застарелости. Само се ради о различитим исказима застарелости, значајним за поступак.

Међутим, рекосмо, има усамљених схватања судске праксе, којима се релативна застара не посматра на изнети начин, већ се практично придаје значај застарелости само код иницијалног покретања поступка, а не и застарелости у току вођења поступка.

Такав став је исказан у пресуди Врховног касационог суда Прзз 1/10 од 04. 06. 2010. године, где се посебно анализира питање релативне застарелости, ограничавајући се само на значај застарелост покретања поступка, бар тако се из разлога пресуде може закључити.

Радило се о прекршају из чл. 226. ст. 1. т. 4. Закона о основама безбедности саобраћаја на путевима, а захтев за заштиту законитости у коме се постављало питање застарелости одбијен је као неоснован. При том је споран исказани став о застарелости, независно од основаности захтева за заштиту законитости о коме се решава, који такође садржи неке дискутабилне ставове.

У образложењу ове пресуде се наводи:

„Захтев за заштиту законитости против побијане пресуде Вишег прекршајног суда од 09. 02. 2010. године подигнут је због повреде материјалног прекршајног права у смислу чл. 235. ст. 1. т. 3. у вези са чл. 76. ст. 3. и 4. у вези са ст. 1. Закона о прекршајима. У захтеву се наводи да је прекршај почињен 12. 07. 2008. године, да је застарелост за покретање и вођење прекршајног поступка прекинута доношењем првостепеног решења дана 05. 01. 2009. године и да од тога дана надлежни орган није предузимао никакве процесне радње којима би се прекинуло застаревање вођења прекршајног поступка према окривљеном. С обзиром да је одредбом чл. 76. ст. 4. Закона о прекршајима прописано да после сваког прекида застаревање почиње поново да тече, тужилац сматра да је дана 05. 01. 2010. године наступила релативна застарелост вођења прекршајног поступка па да је тако другостепена одлука – пресуда Вишег прекршајног суда од 09. 02. 2010. године донета након наступања релативне застарелости за вођење прекршајног поступка.”

У разлoзима одбијања захтева, између осталог, се наводи:

„Неосновано се, према оцени Врховног касационог суда наводима захтева за заштиту законитости указује да су побијаном пресудом Вишег прекршајног суда од 09. 02. 2010. године повређене одредбе чл. 235. ст. 1. т. 3. у вези са чл. 76. ст. 3. и 4. у вези са ст. 1. Закона о прекршајима. Наиме, чл. 76. ст. 1. Закона о прекршајима прописано је да се прекршајни поступак не може покренути ако протекне једна година од дана када је прекршај учињен, према ст. 3. истог члана Закона застаревање се прекида сваком процесном радњом надлежног органа која се предузима ради гоњења учиниоца прекршаја, а ст. 4. тог члана прописано је да после сваког прекида застаревање почиње поново да тече. Одредбом чл. 76. ст. 7. Закона о прекршајима прописано је да прекршајно гоњење застарева у сваком случају када протекне два пута онолико времена колико се по закону тражи за застарелост гоњења.”

Дакле, законске одредбе се цитирају, а оне се овако даље тумаче:

„Полазећи од наведених законских одредби, по ставу Врховног касационог суда, рок од годину дана односи се само на покретање прекршајног поступка, те уколико се у том року не покрене прекршајни поступак и не предузме ниједна процесна радња у том периоду, наступа застарелост покретања и вођења прекршајног поступка (релативна застарелост). Сваки наредни прекид у поступку и наставак поступка односи се на рокове који су у вези са застарелости за гоњење до

наступања апсолутне застарелости прописане чл. 76. ст. 7. Закона о прекршајима. Стога се питање наступања релативне застарелости може посматрати само по ст. 1. чл. 76. Закона о прекршајима а не и по ст. 3. истог члана Закона који се односи на наставак поступка, односно на рок који тече до апсолутне застарелости а не на поновно покретање поступка који је већ једном покренут.”

Из цитираног става произилази да је појмом релативне застарелости обухваћена застарелост покретања и застарелост вођења прекршајног поступка, што је тачно, али се претходно каже да се од годину дана односи само на покретање поступка (морао би се односити и на вођење поступка и његове прекиде), па се затим контрадикторно каже да се наступање релативне застарелости не цени по ст. 3. чл. 76. Закона, који се односи на застарелост вођења поступка, већ само по ст. 1. који се тиче застарелости покретања поступка. Није јасно како онда застарелост тече до апсолутне застарелости, значи ли то да застарелост гођења по ст. 3. нема значај релативне застарелости? Испада да је довољно поступак покренути о року, а да се он без обзира на прекиде води до апсолутне застарелости. Који је онда значај ст. 3, није из овог јасно шта се жели рећи. Застарелост гођења по ст. 3. свакако се не односи „на поновно покретање поступка који је већ једном покренут”, а зар то било коме треба наглашавати и о томе не треба став да се бави, закон не говори о поновном покретању, већ прекидима застарелости у току вођења поступка, што логички треба протумачити. Значај прекида застарелости треба објаснити. Став да се релативна застарелост може посматрати само по ст. 1. чл. 76. Закона о прекршајима није прихватљив, јер негира могућност наступања релативне застаре поступка који је у року покренут, односно застару због прекида застарелости по ст. 3. истог члана, где је такође рок застаре година дана. Бар је нејасно шта је са том застарелости, постоји ли она суштински.

Да невоља буде већа, овакав став доприноси недисциплини у вођењу судског поступка, на шта пракса није имуна, па је наведено, а од неких и тумачено, да је довољно поступак покренути у року и да се може водити до апсолутне застарелости, те да у току вођења поступка застаре нема. Најважнија функција релативне застарелости која може наступити током покренутог поступка, напротив, тиче се континуиране активности надлежног суда који не може кампањски водити поступак. Релативна застарелост кажњава такав поступак.

Треба нагласити и разлику прекида застаре, кад она наново тече и ранији ток се не рачуна, од застоја, кад се у застару не рачуна одређено време, а спајају се ранији и нови ток застаре и скупно рачунају. Овде није реч о застоју, већ о прекиду застарелости.

У цитираној пресуди се на крају каже:

„У конкретном случају прекршај је учињен дана 12. 07. 2008. године, и није спорно да је у оквиру рока прописаног чл. 76. ст. 1. Закона о прекршајима, покренут прекршајни поступак те предузете напред неведене процесне радње, па и након 05. 01. 2009. године које се односе на уручење првостепеног решења окривљеном, а како произилази из списка. Стога Врховни касациони суд налази да побијаном правноснажном пресудом Вишег прекршајног суда од 09. 02. 2010. године није повређено материјално право...”

Из овог произлази да Републички јавни тужилац као подносилац захтева за заштиту законитости заиста није имао у виду прекиде застареле настале након доношења првостепене пресуде које се тичу доставе пресуде, односно све радње надлежног суда које се предузимају ради гоњења учиниоца и којима се застара прекида. Да није било тога, а да је између две радње у поступку протекло годину дана, наступила би релативна застарелост, односно подносилац захтева је правилно тумачио одредбе чл. 76. ст. 3. и 4. у вези са ст. 1. Закона о прекршајима.

Да наведено не би било спорно, законодавац је очито то желео појаснити, када је Законом о прекршајима (*Службени гласник РС*, бр. 65/2013), полазећи од истих одредби о застарелости као и ранији закон, у чл. 84. ст. 1. прописао: „Прекршајни поступак не може се покренути нити даље водити ако протекне једна година од дана када је прекршај учињен.” Задржане су идентичне одредбе о прекиду поступка и апсолутној застарелости. У ст. 1. се дакле говори не само о покретању, већ и о даљем вођењу поступка („нити даље водити”), што је новина. Тиме, према изнетој анализи, ништа није ново регулисано у односу на ранија законска решења, већ су само изричитом одредбом отклоњена могућа погрешна тумачења, којих је било у примени ранијег закона.

Овоме треба додати да и по Кривичном законнику (*Службени гласник РС*, бр. 85/05 до 108/14) није спорно питање застарелости које је регулисано по истим принципим односа релативне и апсолутне застарелости. У чл. 103. говори се да се „кривично гоњење не може предузети” кад протекне одређено време од извршења кривичног дела, а у чл. 104. се даље говори о току и прекиду застарелости процесним радњама предузетим ради откривања кривичног дела или ради откривања и гоњења учиниоца учињеног кривичног дела, друго – кад учинилац док тече ток застарелости учини исто тако тешко или теже кривично дело, те да са сваким прекидом застарелост почиње поново да тече, као и да застарелост кривичног

гоњења настаје у сваком случају када протекне двоструко време које се по закону тражи за застарелост гоњења. Под појмом „застарелост кривичног гоњења”, како гласи и наднаслов члана, подразумевају се све застарелости, обе релативне ако се прави та разлика (довољно је рећи да са сваким прекидом застарелост поново тече) и апсолутна застарелост и није нам познато да у тумачењу ових питања у пракси има проблема, какве је створила наведена прекршајна судска пракса, очито због неадекватног тумачења закона. Правило да се прекида застарелост радњама предузетим у току поступка и да тада застара поново почиње тећи, које садржи и Закон о прекршајима, исто значи што и у Кривичном законнику и не би требало да буде спорова, ако се закон логички тумачи.

Коментари судских одлука, којих дуже времена скоро да нема, имају значајан допринос разматрању оваквих и сличних спорних питања, јер се кроз контрааргументацију проверава валидност сваког става и помаже у размишљању и схватању спорних питања, па је и овај текст покушај таквог доприноса.